

תת"ע 2709/05/13 - מדינת ישראל נגד הדר לוי

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תת"ע 2709-05-13 מדינת ישראל נ' לוי
בפני כב' השופט נאיל מהנא

בעניין: מדינת ישראל באמצעות לשכת תביעות
תעבורה י-ם ע"י ב"כ עו"ד עטייה דאמוני

המאשימה

נגד

הדר לוי

הנאשמת

ע"י ב"כ עו"ד אשר ארבל

הכרעת דין

האישום

1. כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירה של נהיגה בשכרות, עבירה על סעיף 169(3) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**") ותקנה 169ב לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**").
2. על פי המתואר בכתב האישום, בתאריך 03.05.13 בשעה 01:37 לערך, נהגה הנאשמת ברכב במקום ציבורי בהיותה שיכורה, בכך שבדוגמה של אויר נשוף שלה נמצא כי ריכוז האלכוהול בליטר אחד של אויר נשוף הנו 380 מיקרו גרם, העולה על הרמה המותרת בחוק.
3. הנאשמת כפרה במיוחס לה בכתב האישום. ומשכך, קבעתי את התיק לשמיעת הראיות בפניי.

הראיות

4. מטעם המאשימה העידו בפניי העדים הבאים:
רס"ב אבנר ברזילי, איש מעבדה מומחה לתחזוקת מכשיר הינשוף, אשר ערך ביקורת למכשיר בו בוצעה הבדיקה לנאשמת (להלן: "**טכנאי המעבדה**");
רס"ר נטלי בן ארוש, מפעילת הינשוף אשר ביצעה לנאשמת את בדיקת הינשוף (להלן: "**מפעילת הינשוף**");
מר מנחם למפרט, המתנדב אשר עצר את רכב הנאשמת לבדיקה אקראית וערך לה בדיקת נשיפון (להלן: "**המתנדב**");

גב' שרון פיצוטו, המתנדבת שאמנם לא ראתה את הנאשמת נוהגת ברכב, אך הגיעה לאחר מכן על מנת לסייע בביצוע בדיקת נשיפון לנאשמת שתוצאתה הייתה "נכשל" ומשכך, העבירה אותה לביצוע בדיקת הינשוף (להלן: "המתנדבת").

5. הנאשמת לאחר שהוסברו לה זכויותיה בחרה שלא להעיד.

גדר המחלוקת

6. גדר המחלוקת נעוץ בשאלה האם הוכחה תקינותו של מכשיר הינשוף והאם קיים כשל בבדיקה שבוצעה לנאשמת, בשל לוח זמנים קלוקל. אדון בשאלות אלו כסדרן:

דין

תקינות המכשיר

7. הסניגור המלומד כפר באופן מפורט, בין היתר, גם בתקינותו של המכשיר. בנסיבות אלה, אין מחלוקת כי על המאשימה הנטל להוכיח את אשמתה המיוחסת לנאשמת לרבות תקינותו של המכשיר.

8. המאשימה הגישה לבית המשפט תעודת עובד ציבור (ת/1), כרטיס המכשיר (ת/2), טופס ביקורת תקופתית (ת/3), תעודת בלון של המעבדה (ת/4), פלטי בדיקות כיוול יומי שביצעה המפעילה בתחילת המשמרת ובסיומה (ת/7).

9. האירוע נשוא כתב האישום ארע ביום 03.05.13. בהתאם לכרטיס המכשיר ביום 29.05.13 נרשם כי הייתה תקלה במכשיר שתוארה ע"י איש המעבדה במילים אלה: "בדיקת בלנק לא תקינה- לא אומת בוצע בדיקת כיוול + בדיקת נשיפה - תקין" (ת/2) (ההדגשה שלי- נ.מ.)

טכנאי המעבדה אשר ערך את הביקורת למכשיר נחקר ארוכות והסביר את משמעות התקלה הנ"ל. לטענתו, "בדיקת בלנק לא תקינה" משמעותה כי המכשיר זיהה אלכוהול באוויר הסביבה.

10. על מנת להבין משמעות בדיקת אויר הסביבתי, אציין כי תקנה 169ז(א)(1) לתקנות התעבורה קובעת, כדלקמן:

"הבדיקה במכשיר לבדיקת נשיפה של נבדק אחד או נבדקים אחדים, זה אחר זה, באותו מקום, תיעשה לאחר ביצוע פעולות אלה:

בדיקת אויר חפשי מאלכוהול (blank sample), ובלבד שתוצאות הבדיקה לא תעלינה על 50 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אחד אויר, או ריכוז שווה ערך שלא יעלה על 10 מיליגרם אלכוהול ב-100 מיליליטר של דם...."

לאמור, תקנות התעבורה קובעות כי יש לבצע בדיקה לאוויר המצוי בסביבתו של מכשיר הינשוף כדי לוודא שהוא אינו רווי באלכוהול (ראה: עפ"ת (י-ם) 25457-04-10 **מדינת ישראל נ' עוזרי** (פורסם בנוב, 14.10.10).

כיצד מתבצעת בדיקת אויר חופשי מאלכוהול ?

המכשיר מבצע פעולה של הזרמת אוויר הסביבה אל תוך המכשיר ואם אוויר הסביבה אינו מזהם כלומר, האוויר חופשי מאלכוהול, תופיע על צג המכשיר ההודעה "בלנק". משמעותה הודעת "בלנק" כי האוויר נקי והמכשיר ימשיך את הפעולות לפי הוראות המפעיל אולם, אם ימצא "זיהום", דהיינו אוויר שאינו נקי, יעצור המכשיר את פעולתו (ראה: ב"ש 90435/07 **בוסתנאי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.02.07).

11. במקרה דנן, אין מחלוקת כי המכשיר הפיק הודעה מסוג "**בדיקת בלנק פסולה**".

מעיון בנוהל אכיפת חשד לשכרות בנהיגה מס' 02.227.16 מיום 01.08.11 (להלן: "**הנוהל לאכיפת חשד לשכרות בנהיגה**") תחת הכותרת "דרישות מקדימות מהנבדק" צוין כי יש לוודא כי האוויר הנמצא בסביבת המכשיר נקי מאדי אלכוהול ועשן סיגריות מרובה. עוד צוין, כי במידה והמכשיר מגלה אדי אלכוהול באוויר הסביבה - הוא ימנע ביצוע מדידה. ו"**במקרה זה יש לשקול ביצוע מדידה חוזרת באוויר נקי**".

לא זו אף זו, מסעיף 10 לנוהל עולה כי הסיבה לתקלה מסוג "**בדיקת בלנק פסולה**" הינה כי "**כיוול באויר הסביבה לא תקין**". הנוהל קובע כי במקרה זה על המפעיל ל"**וודא שאויר הסביבה נקי מאדי אלכוהול או עשן סיגריות**".

12. בענייננו, טכנאי המעבדה הסביר כי תקלה מסוג זה אינה מחייבת הבאת המכשיר למעבדה אלא אם התקלה חוזרת על עצמה. במקרה דנן, בהתאם לעדותו של טכנאי המעבדה, באותן הנסיבות, כלל לא היה צורך בהבאת המכשיר למעבדה אך המכשיר נשלח למעבדה ככל הנראה כתוצאה "**מחוסר ידע של המפעיל**" בנוגע לסוג תקלה זו (עמ' 2, ש' 27). אכן אני סבור כי מאחר ונמצא "זיהום" אויר הסביבה באותה הפעלה עצר המכשיר את פעולתו ולא המשיך את הפעולות לפי הוראת המפעיל ומשכך, ככל הנראה, סבר המפעיל כי קיימת תקלה ובחר לשלוח אותו למעבדה, אף שלא היה צורך בכך.

13. בבדיקתו במעבדה, נבדק המכשיר כאמור ונמצא תקין לאחר שבוצעה בו בדיקת נשיפה.

14. בנסיבות אלה, מהראיות שהובאו בפני ומחקירתו של טכנאי המעבדה לא הוטל ספק סביר כלשהו שהמכשיר היה תקין בעת בדיקת הנאשמת וכי אין משמעות לעובדה שהמכשיר נשלח מספר ימים לאחר מכן למעבדה.

האם חלפו 15 דקות בטרם בדיקת הינשוף

15. על המפעיל לוודא שהחשוד בנהיגה בשכרות לא אכל, לא שתה, לא הקיא, לא עישן, וכן לא החדיר חומרים כלשהם לפיו ו/או לאפו, 15 דקות לפחות בטרם ביצוע הבדיקה במכשיר (סעיף 2.ב.4 לנוהל לאכיפת חשד לשכרות בנהיגה).

16. מפעילת הינשוף ציינה בדו"ח שערכה (ת/5) תחת נסיבות המקרה, כדלקמן: "**המתנדב הביא לי את הנהגת לצורך בדיקת אלכוהול של ינשוף לאחר שנכשלה בנשיפון ביצעתי**

לנהגת בדיקת מאפיינים לאחר שוידאתי 15 דקות שבהם לא אכלה, שתתה, הקיאה, עישנה או החדירה דבר מה לאפה או פיה".

17. אולם, מעדותה בפניי עלה כי היא לא עצרה את הנאשמת לבדיקה ואף לא הבחינה בנאשמת נוהגת אלא הנאשמת הועברה לחזקתה לצורך עריכת בדיקת הינשוף בלבד. השוטר הסבירה בעדותה בפניי כי אמנם היא ציינה בדוח "**לאחר שוידאתי 15 דקות**" אולם, הסבירה כי היא "**מוודא עם מי שעוצר**" (עמ' 6, ש' 5).

18. המתנדב הוא אשר עצר את הנאשמת וביצע לה בדיקת נשיפון. המתנדב ציין במזכר שערך ת/12 כי בשעה 01:37 הוא עצר את הנאשמת לבדיקה. המתנדב אף העיד בפניי כי המזכר לא נערך על ידו בזמן אמת אולם, השעה שצוינה בו הינה שעת עצירת הרכב. כאשר התבקש המתנדב ליתן הסבר כיצד ניתן לקבוע בוודאות מלאה שהרכב נעצר בשעה 01:37, השיב: "**אני עושה צילום מסך בפלאפון....**" (עמ' 8, ש' 8). אולם, לטענתו, שיטת עבודה זו אין לה כל איזכור בחומר הראיות וזאת מאחר שהוא לא תיעד את כל פעולותיו באירוע בדוחות הפעולה "**לא תיעדתי את כל מה שעשיתי, לא כתבתי הכל**" (עמ' 8, ש' 10).

בנסיבות אלה, כאשר קיימת מחלוקת לשעת העצירה שהינה שעה מהותית מבחינת סדר הפעולות בתיק זה, וכאשר לא תועדה שעת העצירה בזמן אמת ואף לא הוצגה ראיה כלשהי ביחס לשעת העצירה, מתעורר ספק שמא נפלה טעות בשעה שצוינה כשעת עצירת הרכב במזכר שמולא על ידי המתנדב מספר שעות לאחר מכן.

אכן קיים קושי לתעד בזמן אמת את מהלך האירועים המלווים טיפול בנהג שיכור, אך שיטת העבודה מחייבת הקפדה מלאה על תיעוד הזמנים, שכן קיימת משמעות קריטית למהלך האירועים וסדר הזמנים בטיפול בנהג שיכור.

חלק משיטת העבודה היא לתעד את לוח הזמנים במסמך נפרד בזמן אמת, ולאחר מכן לערוך את המזכרים ודוחות הפעולה, תוך הקפדה על שמירת תיעוד לוח הזמנים לצורך הגשתו כראיה.

המתנדב ציין כי זכר את זמן העצירי מאחר והוא נוהג לעשות צילום מסך בפלאפון. אולם צילום כזה לא הוגש כראיה ונותר עדיין ספק ביחס לשעת העצירה.

19. לא זו אף זו, אף מתעורר ספק מי מהשוטרים שלקחו חלק באירוע השגיח על הנאשמת במשך 15 הדקות הנדרשות. שכן אמנם המתנדבת ערכה מזכר ת/13 בו ציינה כדלקמן: "**הודעתי לנאשמת שהיא מעוכבת על חשש נהיגה בשכרות, ואסור לה לשתות, לאכול, ללעוס מסטיק ולעשן עד ביצוע בדיקת הינשוף. ולאחר מכן, העברתי אותה לשוטר נטלי בן ארוש....**" אולם, היא העידה בפניי כי היא אינה זוכרת את המקרה ולא יכלה לאשר בעדותה כי אכן השגיחה על הנאשמת במשך כל ה- 15 דקות. "**אחריות שלי ואני מדייקת בשעה. גם אם ההשגחה עוברת להשגחה של השוטר עדיין עברו 15 דקות**" (עמ' 10, ש' 10); (7-8). ובהמשך: "**...לא חייב להיות שה-15 דקות יהיו רק איתי**" (עמ' 10, ש' 12-13); "**יכול להיות שזה התחלק בין השוטרים, יכול להיות שאני אשגיח 8 דקות וזה יועבר להשגחה של השוטרים**" (עמ' 10, ש' 15 - 16).

ברור שאין לקבל מצב שחובת ההשגחה במהלך 15 דקות על חשוד בנהיגה בשכרות תתחלק בין מספר שוטרים המטפלים באירוע. ההשגחה צריכה להיות בידי שוטר אחד בלבד, שתפקידו להשגיח 15 דקות על הנאשם בטרם בדיקתו על ידי מכשיר הינשוף.

בנוסף, קיים חוסר דיוק ביחס לזמנים שמביא אותי למסקנה שלא נעשתה הקפדה כנדרש על תיעוד הזמנים בטיפול בנאשמת. המתנדבת מציינת במזכר שערכה (ת/13) כי בשעה 03:40 פנה אליה המתנדב על מנת שתסייע לו בביצוע בדיקת נשיפון לנאשמת. ברור כי השעה האמורה רחוקה מאוד משעת סיום הטיפול בנאשמת. יתר הראיות מצביעים על כך שהטיפול בנאשמת הסתיים בסביבות השעה 02:20. נעשה ניסיון במהלך הדיון לאפשר למתנדבת לתקן את הטעות שלה ביחס לשעה המצויינת במזכר (שאינה קשורה כאמור בסדר האירוע) אך היא חזרה והדגישה כי השעה שצויינה על ידה היא שעה מדוייקת וכי לא קיימת לכאורה טעות במזכר.

בנסיבות אלה, מתעורר ספק לגבי השאלה מי השגיח על הנאשמת טרם ביצוע בדיקת הינשוף והאם עשו כן במהלך 15 דקות. בנוסף, התעורר ספק ביחס לזמנים המצויינים בדוחות שערכו המתנדבים - המתנדב, לא הגיש את הראיה בדבר שעת העצירה ואילו המתנדבת, ציינה שעה שהיא מאוחרת לשעת בדיקת הנשיפה שכוונה היתה לשעת הבדיקה באמצעות הנשיפון, אשר כמובן קודמת לבדיקת הנשיפה.

לפיכך, הגעתי למסקנה כי המאשימה לא הרימה את הנטל הדרוש במשפט פלילי ולא הוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הנאשמת נהגה בשכרות בניגוד לסעיף 62(3) לפקודת התעבורה.

ראיות נוספות להוכחת שכרותה של הנאשמת

20. כבר נפסק כי ניתן להרשיע בעבירה של נהיגה בשכרות על סמך בדיקת המאפיינים בלבד ואין צורך בבדיקה מדעית של ריכוז האלכוהול לשם ביסוס הרשעה (ראה: בר"ע 666/86 סאמי סודקי נ' מ"י, פ"ד מ(4) 463; ע"פ 9396/94 בן איסק נ' מדינת ישראל פ"ד מט(4) 151)

21. כבר נפסק כי "הוכחתה של "שכרות" בזמן נהיגה אינה חייבת להיעשות - גם כאשר מדובר בעבירה של נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה - בדרך הקבועה בתקנות התעבורה; וניתן להוכיחה בראיות אחרות. בין היתר ניתן לבסס קיומה של שכרות, על המסקנה המתחייבת מהתנהגותו של הנהג או מריח אלכוהול חריף הנודף מפיו" (ראה: ע"פ 140/98 ע"פ 159/98 אליהו חוג'ה נ' מ"י פ"ד נב(3), 225, 235).

22. הלכה פסוקה היא, כי "אין הוכחתה של נהיגה בשכרות מוגבלת אך לשאלת אמינותן של תוצאות הבדיקה המעבדתית. ניתן להסיקה ממצאים נוספים, ובהם אופן הנהיגה עובר לעיכוב הנהג בידי השוטרים, מצבו ההכרתי כפי שנגלה לשוטרים, ריח אלכוהול הנודף מפיו, ועוד (ע"פ 424/90 גנני נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(3) 741, 742; רע"פ 3503/04 אהרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 673, 676). ובלבד, שממצאים אלה מעוגנים כדין בחומר הראיות" (ראה: רע"פ 10190/05 בן גורן נ' מ"י (פורסם בנבו, מיום 21.11.05).

(ראה גם: ע"פ (י-ם) 2121/08 גדוליאן נ' מ"י (פורסם בנבו, מיום 29.04.08).

23. בענייננו קיימות עדויות נוספות המהוות אינדיקציה לשכרותה של הנאשמת מלבד תוצאות בדיקת הינשוף.

מהראיות שהובאו בפני עולה כי הנאשמת נעצרה לבדיקה והתבקשה על ידי המתנדב לבצע בדיקת נשיפון אולם, הנאשמת לא הצליחה לבצע את הבדיקה ומשכך, התבקשה המתנדבת לסייע בביצוע הבדיקה. בהתאם למזכר שערכה (ת/13) עולה כי בסופו של דבר התקבלה אינדיקציה לשכרותה של הנאשמת.

24. הנאשמת הודתה כי הייתה במסיבת חגיגה ושתי כוסות יין, נדף מפיה ריח אלכוהול "קל", התנהגותה הייתה "פרועה" והיא צעקה במקום במהלך הטיפול בה והרימה את קולה על השוטרים. התנהגות זו של הנאשמת מאפיינת אדם המצוי תחת השפעת אלכוהול.

25. הנאשמת ויתרה על זכותה להעיד. משכך, בחירתה של הנאשמת שלא להעיד במשפטה בוודאי אינה מסייעת לה להפריך מסקנה זו. יתרה מזאת, על כך קובע סעיף 162(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, כדלקמן:

"הימנעות הנאשם מלהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע....."

לסיכום

26. אשר על כן, נוכח הראיות שהובאו בפני הגעתי למסקנה כי בדיקת המאפיינים מצביעה על נהיגה תחת השפעה של משקאות משכרים בניגוד לתקנה 26(2) לתקנות התעבורה ובכך אני מרשיע את הנאשמת.

27. **לאור כל האמור לעיל, החלטתי לזכות את הנאשמת מעבירת הנהיגה בשכרות אולם להרשיע אותה בעבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים.**

ניתנה היום, י"ב אייר תשע"ד, 12 מאי 2014, במעמד הצדדים